

«ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНОМАГНЕЇЄВИЙ КОМБІНАТ»

— казенне підприємство кольорової металургії. Засн. 1935 як Дніпров. magneїєвий завод після введення в дію Дніпрогесу. У грудні того ж року на заводі отримано перший у СРСР пром. magній. 1940 розпочато будівництво цехів № 2 і 3. Під час 2-ї світової війни устаткування заводу евакуйовано на Солікам. magneїєвий завод (Перм. край, РФ). 1956 підприємство відновлено як Дніпров. титаномagneїєвий завод: magneїєва сировина із Стебника (Дрогобиц. р-н Львів. обл.), Калуша (Івано-Фр. обл.) і Сиваша (нині АР Крим); титанова — із Иршан. (Володар.-Волин. р-н Житомир. обл.), Самоткан. (Донец. обл.) родовищ та Крим. заводу діоксиду титану, де одержано перший вітчизн. пром. титан. 1958 освоєно виробництво германію, 1964 — кремнію, а завод став найбільшим в СРСР виробником напівпровідник. продукції. 1960 введено в дію цех електролізу magній, 1968 розпочато виробництво трихлорсилану. Від 1970 — сучасна назва; у складі комбінату — Сіверськодонец. хім.-металург. завод. 1978 створ. цех кремнієвих структур для потреб мікроелектроніки. Значну увагу на комбінаті зосереджено на наук. дослідж.: 4 працівники (Е. Фалькевич, Д. Левінзон, І. Червоний, Т. Критська) захистили доктор. і 78 — кандидат. дисертації, крім того 7 працівників відзначено Державною премією СРСР, 9 — премією РМ СРСР, 7 — Державною премією України в галузі науки і техніки Підпр-во нагородж. орденами Трудового Червоного Прапора (1939), Леніна (1971) та Жовтн. Революції (1985). У грудні 1993 внаслідок конверсій. процесів, які призвели до різкого падіння попиту на продукцію у зв'язку з її неконкурентно-здатністю, роботу комбінату зупинено. У жовтні 1998 відповідно до держ. програми «Титан України» відновлено

виробництво товар. продукції і проведено комплекс ремонтно-відновлюв. робіт. Від 1999 — казенне підприємство. 2002 зі складу комбінату в самот. підприємство виокремлено завод напівпровідників. 2006 сертифіковано систему менеджменту якості згідно з вимогами ISO 9001. 2009 введено в експлуатацію електропромен. установку з виплавлення титан. зливків. Серед осн. видів продукції — титан (зливки, титан губчастий, виливки титан. фасонні, феротитан, шлак, тетрахлорид титану), германій (діоксид германію, полі- й монокристалічні кристали германію оптичні), кремній. Частину продукції експортує у США, Німеччину, Японію, Корею, Велику Британію, Китай, Італію, РФ. Нині «З. т. к.» — єдине в Європі підприємство з виробництва губчас. титану (у травні 2006 випущено 50-тисячну т). Підпр-во постійно проводить санітарно-тех. та газоочисні заходи з метою захисту довкілля. Соц. сфера: санаторно-оздоров. комплекс на о-ві Хортиця, бази відпочинку у м. Приморськ (Запоріз. обл.) та м. Євпаторія (АР Крим). Кількість працівників (2009) — 3500 осіб. Тривалий час підприємство очолювали П. Галкін (1972–93), В. Телін (1998–2008), від 2008 ген. дир. — В. Кучук.

Рекомендована література

1. Козловский Ф. Н., Галкин П. Н. Путь к титану: Крат. очерк Запорож. ордена Ленина и ордена Трудового Красного Знамени титаномagneїєвого комбината им. 60-летия Великой Октябр. социалист. революции. З., 1985.

О. В. Осипенко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Запорізький титаномagneїєвий комбінат / О. В. Осипенко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15463>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).